

Sygn. akt VI Ka 393/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2023 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Natalia Burandt

Protokolant: st. sekr. sąd. Magdalena Popławska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Elblągu Krzysztofa Piwowarczyka

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2023 r. w Elblągu sprawy

J. P. (1) c. J. i E., ur. (...) we W.

oskarżonej o czyn z art. 278 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionych przez Prokuratora Rejonowego w Nowym Mieście Lubawskim i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Mieście Lubawskim

z dnia 13 czerwca 2023 r. sygn. akt II K 320/22

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Nowym Mieście Lubawskim do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 393/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

wyrok Sądu Rejonowego w Nowym Mieście Lubawskim z 13 czerwca 2023r w sprawie o sygn. akt II K 320/22

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy – pełnomocnik

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w	

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

**STANOWISKO SĄDU
ODWOŁAWCZEGO WOBEC**

o przesłuchanie w charakterze świadka P. T. (1) z uwagi na niemożność jego przeprowadzenia, podczas gdy zeznania wskazanego świadka miały istotne znaczenie dla ustalenia okoliczności sprawy i zachodziła podstawa do zawieszenia postępowania;

błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, który miał wpływ na treść wydanego orzeczenia w wyniku przyjęcia przez Sąd, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do uniewinnienia oskarżonej J. P. (1), podczas gdy z materiałów zebranych w toku postępowania przygotowawczego i uzupełnionych w toku postępowania jurysdykcyjnego wynika, że J. P. (1), wbrew konstatacji Sądu I instancji, popełniła zarzucany jej aktem oskarżenia czyn.

Apelacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

obrazy przepisów postępowania w postaci art. 7 k.p.k, która miała wpływ na treść orzeczenia poprzez dokonanie przez Sąd dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów,

obrazy przepisów postępowania w postaci art. 7 k.p.k w zw. z art. 410 k.p.k a wynika z oparcia orzeczenia o niewinności oskarżonej tylko na dowodach korzystnych dla oskarżonej z pominięciem dowodów ją obciążających,

obrazy przepisów postępowania w postaci art. 170 § 4 k.p.k która miała wpływ na treść wydanego orzeczenia poprzez oddalenie wniosku wodorowego o przesłuchanie świadka P. T. (1) z uwagi na niemożność jego przeprowadzenia, podczas gdy zeznania tego świadka miały

	<p>istotne znaczenie w sprawie i zachodziła podstawa do zawieszenia postępowania,</p> <p>błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, polegający na przyjęciu, że oskarżona nie dopuściła się kradzieży pieniędzy na szkodę M. T. (1) pomimo, że zebrany w sprawie materiał dowodowy świadczy o jej winie.</p>	
<p>Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Sąd Okręgowy zważył co następuje:</p> <p>Apelacje wniesione przez Prokuratora Rejonowego i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jako zasadne zasługiwały na uwzględnienie, a konsekwencją ich rozpoznania stała się konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku w całości z jednoczesnym przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.</p> <p>Wskazany przez skarżących w wywiedzionych środkach odwoławczych błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, stanowiący konsekwencję naruszenia przepisów prawa procesowego, jakich dopuścił się Sąd Rejonowy, prowadzi do stwierdzenia, że Sąd I instancji nie uwzględnił wszystkich istotnych okoliczności sprawy i dowodów, a w konsekwencji nie dokonał kompleksowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego.</p> <p>Wyprowadzony przez Sąd I instancji wniosek co do braku podstaw do pociągnięcia do odpowiedzialności</p>		

karnej oskarżonej J. P. (1) za czyn z art. 278 § 1 kk należy uznać za nieuprawniony albowiem sąd ten, uchybiając normom art. 7 kpk, art. 170 § 1 pkt 4 kpk i art. 410 kpk dokonał dowolnej oceny zgromadzonych dowodów, zaś poczynione ustalenia stanu faktycznego obarczone są istotnymi wadami, a tym samym nie sposób jednoznacznie wykluczyć – wskazywanej przez skarżących - alternatywy, że gdyby nie doszło do wystąpienia stwierdzonych uchybień to ocena wszystkich dostępnych dowodów dokonana w sposób kompleksowy, we wzajemnym powiązaniu i prawidłowy, byłaby zgoła odmienna.

W tym miejscu wypada poczynić ogólną uwagę tej treści, iż to do sądu należy sformułowanie rozstrzygnięcia w sprawie na podstawie zebranego materiału dowodowego, w oparciu o wiedzę i doświadczenie życiowe. Pomimo tego, że w sprawie prezentowane są przeciwstawne wersje zdarzenia, Sąd musi ustalić najbardziej prawdopodobny jego przebieg i swoją decyzję umotywować. Oczywiście jest więc polemika autorów apelacji z argumentami przedstawionymi przez sąd w uzasadnieniu wyroku, lecz można ją zaakceptować jedynie wtedy, gdy skarżący na potwierdzenie swoich zarzutów przedstawili konkretne argumenty, a nie jedynie nie zgadzają się z wersją zdarzenia przyjętą przez Sąd. W ocenie sądu odwoławczego, autorzy skarg należycie wywiązali się ze swojego zadania.

Godzi się także przytoczyć ugruntowane stanowisko wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym przekonanie

sądu orzekającego o wiarygodności jednych dowodów (ich części) i niewiarygodności innych (w pozostałej części) pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 kpk jeżeli jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 kpk) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy, stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego oraz jest wyczerpujące i logiczne - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego a także umotywowane w uzasadnieniu wyroku (por. wyrok SN z 22.02.96r, Prok. I Pr. 1996/10/10). Ustalenia faktyczne wyroku tylko wtedy nie wykraczają poza ramy swobodnej oceny gdy poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej czy logicznej, zgodna jest ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego prowadzi do sędziowskiego przekonania, odzwierciedleniem którego powinno być uzasadnione orzeczenie. Temu jednak zadaniu, jak wyżej wykazano, Sąd I instancji nie sprostował. W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy, jak to słusznie podkreślili skarżący, nie wyjaśnił wszystkich istotnych okoliczności sprawy, dokonał wadliwej oceny materiału oraz pominął szereg faktów i dowodów, nie zajmując wobec nich rzeczowego stanowiska. Tym samym lakoniczne oceny zawarte w pisemnych motywach orzeczenia, są ocenami dowolnymi zaś niepełna i nie dość wnikliwa analiza dowodów sprawia, że słusznymi stają się zarzuty zawarte w środkach odwoławczych, dotyczące

sprzeczności ustaleń z zebranych w sprawie materiałem dowodowym.

Dokonanie dowolnych ustaleń oraz nieuwzględnienie wskazanych w apelacjach oskarżycieli dowodów i okoliczności, pomimo, że były one istotne dla prawidłowego ustalenia stanu faktycznego i zakresu odpowiedzialności karnej oskarżonej J. P. (1) stanowiło uchybienie, które skutkować musiało uchYLENIEM zaskarżonego wyroku w całości i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi i instancji.

Niedopuszczalne jest bowiem pominięcie istotnych dowodów i okoliczności, lecz konieczne jest zawsze ustalenie zależności każdego z dowodów w całości lub konkretnym fragmencie od poszczególnych okoliczności faktycznych, które w sprawie wymagają udowodnienia i uzasadnienia (por. SN II KKN 159/96, Prok. i Pr. 1998/2/7 I KR 120/84, OSNPG 1984/12/115). Brak takiego wyjaśnienia czy oceny uniemożliwia, bowiem odparcie zarzutu przekroczenia przez sąd granic swobodnej oceny dowodów, a pominięcie przez Sąd Rejonowy w pisemnych motywach wyroku dowodów dotyczących istotnych okoliczności w sprawie i nie zajęcie stanowiska wobec wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie, daje podstawę do postawienia sądowi słusznego zarzutu sprzeczności ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Właściwa i wnikliwa ocena całokształtu okoliczności istotnie wpłynęłaby na zakres odpowiedzialności oskarżonego lub też dostarczyłaby argumentów dyskwalifikujących

zarzuty podniesione przez skarżących w apelacjach.

Zaznaczyć także należy, że nie można wprawdzie wykluczyć sytuacji, że pomimo wysiłków sądu pojawią się wątpliwości, o których mowa w art. 5 § 2 k.p.k., lecz warunkiem ich powstania musi być prawidłowo przeprowadzone postępowanie dowodowe i ocena dowodów uwzględniająca art. 7 k.p.k. Nie można w żadnym wypadku reguły z art. 5 § 2 k.p.k. traktować jako prowadzącej do niwelacji ewentualnej wadliwości postępowania dowodowego, czy też oceny dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2021 r. IV KS 54/21). W sytuacji, gdy zebrany materiał dowodowy pozwala na dokonanie ustaleń faktycznych po weryfikacji wiarygodności zebranych dowodów, brak jest podstaw do przyjęcia, że w badanej sprawie zachodzą wątpliwości, których nie można usunąć i w związku z tym należy przyjmować wersję zdarzeń najkorzystniejszą dla oskarżonego. Sam fakt rozbieżności pomiędzy wersjami zdarzeń wynikającymi z zeznań świadków i wyjaśnień oskarżonej, czy też okoliczność, iż żaden ze świadków nie zaobserwował momentu kradzieży pieniędzy, jak i dysponowania przez oskarżoną większą gotówką - nie obliguje do przyjęcia najkorzystniejszej dla niej wersji zdarzeń. Przewidziana w art. 5 § 2 k.p.k. zasada in dubio pro reo aktualizuje się wszak dopiero wówczas, gdy po rzetelnym przeprowadzeniu oceny zebranych w sprawie dowodów, w sposób zgodny z wymogami art. 7 k.p.k., pozostają nie dające się usunąć wątpliwości. Wówczas należy je tłumaczyć na korzyść oskarżonej.

W sytuacji gdy ta przeprowadzona ocena dowodów tego rodzaju wątpliwości nie pozostawia i pozwala przyjąć, jako wiarygodną jedną z prezentowanych wersji, to wówczas brak jest podstaw do zastosowania owej zasady procesowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2022 r., I KK 265/22).

Relatywizując powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy, należy zaaprobować podniesione przez autorów apelacji zarzuty, iż sąd orzekający nieuprawnienie uwolnił J. P. (2) od odpowiedzialności za zarzucany jej czyn stwierdzając, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na przypisanie oskarżonej popełnienia zarzucanego jej przestępstwa - albowiem sąd ten przeprowadził ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób dowolny z naruszeniem wymogów określonych w art. 7 kpk oraz pominął część dowodów uchybiając przepisom art. 170 § 1 pkt 4 pk i art. 410 kpk, co z kolei skutkowało wadliwością poczynionych ustaleń, a jednocześnie pominął szereg dowodów i okoliczności, które podważały wyprowadzone wnioski. Tym samym sąd meriti nie był uprawniony sięgnąć po przewidzianą w art. 5 § 2 k.p.k. zasadę in dubio pro reo, która aktualizuje się dopiero wówczas, gdy po rzetelnym przeprowadzeniu oceny zebranych w sprawie dowodów, w sposób zgodny z wymogami art. 7 k.p.k., pozostają nie dające się usunąć wątpliwości.

Ustosunkowując się do przedstawionych w skargach apelacyjnych argumentów, należy zgodzić się z ich autorami, że Sąd I instancji uwalniając oskarżoną

od popełnienia zarzucanego jej występku z art. 278 § 1 kk, nie wyczerpał inicjatywy dowodowej oraz nie uwzględnił szeregu, wskazanych w tychże apelacjach, dowodów i okoliczności, które zdaniem skarżących miały zasadnicze znaczenie dla końcowego rozstrzygnięcia.

Nie sposób odrzucić sformułowanej przez apelującego tezy, że dokonanie prawidłowych ustaleń co do tego czy to oskarżona mając sposobność i motyw dokonania kradzieży pieniędzy na szkodę M. T. (1) oraz czy bezpośrednio po zdarzeniu dysponowała znaczną gotówką, co potwierdzałoby jej sprawstwo - ma kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

W konsekwencji, poczynienie przez sąd meriti swobodnej, respektującej wymogi określone przepisem art. 7 kpk, oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie niepodważalnych ustaleń w powyższym zakresie - pozwoliłoby tym samym, bądź na przyjęcie sprawstwa oskarżonej, bądź też dostarczyłoby argumentów przemawiających za wykluczenie jego winy.

Analiza pisemnych motywów wyroku nakazuje natomiast wyprowadzić wniosek, iż sąd orzekający uwolnił J. P. (1) od odpowiedzialności karnej za popełnienie zarzucanego jej czynu stwierdzając m.in., że „(...) Brak jest bowiem dowodu przeciwnego, wskazującego, że J. P. (1) dopuściła się popełnienia zarzucanego jej czynu. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie wykazał, że zaboru pieniędzy należących P. T. (1) dokonała oskarżona (...), (...) W niniejszej sprawie

brak jest jakiegokolwiek dowodu świadczącego o popełnieniu zarzucanego przestępstwa przez J. P. (1) (...), O kradzieży pieniędzy przez oskarżoną nie świadczą również dokonanie przez nią zakupy w sklepie w S., albowiem zakupiła tylko wodę i okulary przeciwsłoneczne najprawdopodobniej celem zasłonięcia zapłakanych oczu, na co wskazała świadek D. P. (2). Brak jest przy tym jakichkolwiek informacji, aby w trakcie zakupów J. P. (1) dysponowała gotówką w ilości 11.000 zł. Poza tym jak wynika z zeznań A. T. oskarżona miała dojechać do wynajmowanego mieszkania w Ł. pociągiem, na który zakupiła bilet kredytowy. W sytuacji, gdyby oskarżona dokonała kradzieży pieniędzy zapłaciłaby za bilet gotówką i nie musiałaby korzystać z kredytowania biletu. (...), (...) Konkludując, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarczył podstaw do uznania, że J. P. (1) dopuściła się czynu z art. 278 § 1 kk. Oskarżona nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu, a ponadto jak wynika z zeznań świadków przez cały czas negowała dokonanie kradzieży. Nikomu nie powiedziała, że dokonała zaboru pieniędzy należących do M. T. (2). Również jej zachowanie po opuszczeniu nieruchomości pokrzywdzonego nie świadczyło o tym, że dysponowała większą gotówką, na co wskazywał A. T.. Żaden ze słuchanych w sprawie świadków nie miał wiedzy, kto dokonał kradzieży pieniędzy należących do M. T. (1). Reasumując, nie sposób w niniejszej sprawie przypisać J. P. (1) znamion przestępstwa z art. 278 § 1 kk mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał. W związku z

tym, Sąd uniewinnił oskarżoną od zarzucanego jej czynu(...)”.

Wywołanie wątpliwości co do trafności powyższego stanowiska, umożliwił autorom apelacji fakt dokonania przez sąd orzekający niepełnej, a tym samym wadliwej oceny zgromadzonego w sprawie materiału, a przede wszystkim zeznań kluczowych świadków oskarżenia, tj. m.in zeznań M. T. (1), D. P. (2), A. T. i G. T., a nadto sąd pominął w swych rozważaniach szereg dowodów i okoliczności, mających wręcz zasadnicze znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Jak słusznie podnieśli apelujący, w świetle wszystkich ujawnionych dowodów i okoliczności, a pominiętych przez sąd orzekającym, przede wszystkim krytycznie należy podejść do wyrażonych przez sąd orzekający wątpliwości co do wiarygodności zeznań pokrzywdzonego M. T. (1) w tych ich fragmentach, w których wskazywał na J. P. (1) jako sprawczynię kradzieży jego pieniędzy, podając jednocześnie, iż żadna z pozostałych osób przebywających wówczas na miejscu zdarzenia nie mogła tego dokonać (matka, ojciec, kuzyn P. T. (1), wuj A. T.) albowiem ma do nich zaufanie, a ponadto oskarżona rankiem 4 maja 2022r. pośpiesznie opuściła dom. O ile należy uznać za prawidłowe ustalenia poczynione przez sąd orzekający, iż J. P. (1) z własnej woli nie wyszła z domu należącego do rodziców pokrzywdzonego, ale została z niego wyrzucona przez P. T. (1), który spakował jej walizkę i wystawił na zewnątrz, a ponadto nikt z obecnych nie zaobserwował momentu kradzieży pieniędzy, ani nawet aby oskarżona przeszukiwała

meble w pokoju, który zajmowała wraz z P. T. (1) przez cztery dni i noce – to już skonstruowane w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wnioski, iż zeznania M. T. (1) w powyższym zakresie nie znajdują wsparcia w zgromadzonym materiale dowodowym, a nadto „(...) O kradzieży pieniędzy przez oskarżoną nie świadczą również dokonanie przez nią zakupy w sklepie w S., albowiem zakupiła tylko wodę i okulary przeciwsłoneczne najprawdopodobniej celem zasłonięcia zapłakanych oczu, na co wskazała świadek D. P. (2). Brak jest przy tym jakichkolwiek informacji, aby w trakcie zakupów J. P. (1) dysponowała gotówką w ilości 11.000 zł. Poza tym jak wynika z zeznań A. T. oskarżona miała dojechać do wynajmowanego mieszkania w Ł. pociągiem, na który zakupiła bilet kredytowy. W sytuacji, gdyby oskarżona dokonała kradzieży pieniędzy zapłaciłaby za bilet gotówką i nie musiałaby korzystać z kredytowania biletu. (...), (...) Również jej zachowanie po opuszczeniu nieruchomości pokrzywdzonego nie świadczyło o tym, że dysponowała większą gotówką, na co wskazywał A. T.” – obarczone są istotnymi wadami. Analiza pisemnych motywów wyroku nakazuje bowiem zgodzić się z autorami apelacji, iż sąd orzekający sformułował zacytowane argumenty, przytoczone na poparcie swego stanowiska, skutkującego uwolnieniem oskarżonej od zarzucanego jej czynu, do oceny tylko niektórych, wybiórczo wybranych fragmentów zeznań D. P. (2) i A. T., pominał zaś inne ich depozycje, pozostające z przyjętymi założeniami w opozycji.

Otóż z zeznań D. P. (2) wynika nie tylko to co wskazał sąd I

instancji, a mianowicie, że w okresie tzw. „majówki” do sklepu tegoż świadka weszła J. P. (1), która kupiła wodę i okulary przeciwsłoneczne, powiedziała, że pokłóciła się ze swoim ze swoim chłopakiem, pytała się także o autobusy do L., ewentualnie czy ktoś mógłby ją podwieźć do dworca, gdyż chciałaby dojechać do Ł., zaś przebywający w tym czasie w sklepie mężczyzna wytłumaczył jej, że pieszo do L. wraz z walizką nie dotrze, a następnie prawdopodobnie ktoś podwiózł ją do L. - ale także całkowicie pominięta przez sąd meriti nader istotna okoliczność, zaprzeczająca jednoznacznie wywodom sądu orzekającego, iż jakoby „(...) Brak jest przy tym jakichkolwiek informacji, aby w trakcie zakupów J. P. (1) dysponowała gotówką w ilości 11.000 zł.”. D. P. (2) zeznała bowiem także, że po uzyskaniu od innego klienta informacji, iż pieszo nie dojdzie z walizką do L. „(...) Pani chciała zamówić taryfę. Ten pan tłumaczył jej, że się nie wypłaci za taryfę, bo taryfa musiałby być z I. bądź z (...) i byłyby to duże koszty. Pani mówiła, że ma pieniądze i jest w stanie zapłacić nawet gdyby mieli ją zawieźć do samej Ł.. Zrobiła zakupy i ja wyszłam za nią na papierosa (...)”. Nie ulega przy tym wątpliwości, biorąc pod uwagę ceny usług taksówką choćby tylko na terenie miasta, że transport taksówką na trasie S. (gm. B., województwo (...)) – Ł. (tj. ponad 250 km) wiązałby się z bardzo wysokimi kosztami. Przytoczone powyżej i zacytowane w apelacjach depozycje D. P. (2), a pominięte całkowicie przez sąd meriti, dostarczają zatem – wbrew stanowisku sądu orzekającego - informacji, iż J. P. (1) tuż po opuszczeniu domu pokrzywdzonego dysponowała znaczną kwotą

pieniędzy, co tym samym ewidentnie podważa słuszność jednego z fundamentalnych argumentów, którymi posłużył się sąd I instancji uzasadniając rozstrzygnięcie uniewinniające oskarżoną od popełnienia zarzucanego jej czynu. Jak słusznie podnieśli apelujący, sąd orzekający aby nie narazić się na zarzut niezrealizowania dyrektyw postępowania określonych w art. 7 kpk i art. 410 kpk, zobligowany był nie tylko do uwzględnienia całokształtu zeznań D. P. (2), ale także dokonania ich oceny we wzajemnym powiązaniu m.in. z zeznaniami pokrzywdzonego i zeznaniami G. T., który odnośnie sytuacji finansowej J. P. (1) w dniu zdarzenia podał, że tuż po ujawnieniu kradzieży „(...) P. mówił, że ona nie ma pieniędzy, że ona ma 10 zł. w kieszeni i z tym pojechała, poszła (...)” a z którego to obowiązku sąd także nie wywiązał, pomijając powyżej przetoczone zeznania tegoż świadka. W konsekwencji, sąd nie rozważył wynikającej z zeznań G. T. i D. P. (2) okoliczności, iż skoro J. P. (1) miała dysponować zaledwie kwotą 10 zł, a następnie kupiła wodę i okulary przeciwsłoneczne, to oczywistym, że nie dysponowała już środkami pieniężnymi na zakup biletu nawet na trasie L. – W.. Z zeznań A. T. wynika natomiast, że gdy podczas wizyty w Ł. wprost pytał J. P. (1) czy ukradła pieniądze należące do M. T. (1), ta zaprzeczała i dodatkowo powiedział mu, że „(...) wróciła bo miała jakieś swoje pieniądze, swoje oszczędności (...)”, ktoś zawiózł ją z S. do L., skąd pociągiem pojechała do W., zaś dopiero w stolicy nabyła bilet kredytowy na dalszą trasę do Ł.. Uszło zarazem uwadze sądu orzekającego, że podawane przez A. T. informacje dotyczące zakupu przez oskarżoną biletu kredytowego,

pozyskał on od samej oskarżonej i to już po tym jak jej partner P. T. (1), pokrzywdzony i on sam posądzali ją o kradzież pieniędzy, a nie z niezależnego, obiektywnego źródła. W konsekwencji, poczynione przez sąd I instancji ustalenie, że J. P. (2) „(...) Po dojechaniu do W. zakupiła bilet kredytowy do Ł. (...)”, a tym samym wprowadzony na jego podstawie wniosek, iż „(...) W sytuacji, gdyby oskarżona dokonała kradzieży pieniędzy zapłaciłaby za bilet gotówką i nie musiałaby korzystać z kredytowania biletu. (...)” – nie mają charakteru niepodważalnego, tym bardziej, że zostały sformułowane bez uwzględnienia w całości zeznań D. P. (2), że oskarżona przed wyjazdem z S. „(...) chciała zamówić taryfę. Ten pan tłumaczył jej, że się nie wypłaci za taryfę, bo taryfa musiałby być z I. bądź z (...) i byłyby to duże koszty. Pani mówiła, że ma pieniądze i jest w stanie zapłacić nawet gdyby mieli ją zawieźć do samej Ł. (...)”, a także pozostałych fragmentów zeznań A. T..

Reasumując, w świetle ujawnionych w sprawie dowodów i okoliczności, a pominiętych przez sąd orzekający, jak trafnie argumentowali prokurator i pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego w swych apelacjach, sąd orzekający zobowiązany był nader wnikliwie i kompleksowo dokonać analizy i oceny całego materiału dowodowego, w tym przeze wszystkich zeznań D. P. (2), A. T. i G. T. we wzajemnym powiązaniu z zeznaniami M. T. (1).

Na aprobatę zasługiwał także wyeksponowany przez prokuratora i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego zarzut naruszenia art. 170 § 1 pkt 4

kpk poprzez oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie P. T. (1). W tym miejscu należy przypomnieć, że zgodnie z powszechnie akceptowanymi poglądami wyrażonymi przez przedstawicieli doktryny jak i w orzecznictwie, niemożność przeprowadzenia dowodu jako podstawa oddalenia wniosku dowodowego to sytuacja gdy dany dowód nie tylko w ogóle, ale też w przewidywanym naturalnie terminie nie będzie mógł być przeprowadzony. Wniosek można więc oddalić, gdy wiadomo, że sugerowany do powołania świadek wyjechał w nieznanym kierunku, ukrywa się itp. Nieprzeprowadzenie dowodu nie narusza art. 167 kpk lub art. 170 § 1 pkt 4 kpk gdy nie da się realnie przewidzieć, czy i kiedy dany dowód będzie można przeprowadzić, np. gdy świadek wyjechał, nie podał miejsca pobytu i nie wraca w najbliższym czasie (por. Komentarz do art. 170 kpk w T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Zakamycze, 2003, wyd I).

Nie ulega przy tym wątpliwości, że przepis ten znajduje zastosowanie w sytuacji gdy wnioskowany świadek nie był w ogóle jeszcze przesłuchany w toku postępowania na żadnym jego etapie lub nie zaistniały określone w art. 391 § 1 kpk przesłanki do ujawnienia w tym trybie zeznań świadka złożonych w dochodzeniu lub śledztwie.

Odnosząc powyższe uwagi do realiów niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że na obecnym etapie postępowania brak było podstaw do zastosowania art. 170 § 1 pkt 4 kpk z dwóch powodów.

Po pierwsze, P. T. (1) został przesłuchany w charakterze świadka w toku postępowaniu przygotowawczego w dniu 5 maja 2022r., przy czym przed złożeniem zeznań został pouczony m.in. o treści art. 182 kpk i art. 183 kpk (k. 5 – 5v) oraz dodatkowo w doręczonym mu osobnym druku pouczeń, w tym o treści art. 182 kpk i art. 183 kpk (k. 6-6v), co w obu sytuacjach potwierdził własnoręcznym podpisem. Skoro P. T. (1) złożył już zeznania w niniejszym postępowaniu, a nadto jego depozycje miały kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, to tym samym oddalenie na podstawie art. 170 § 1 pkt 4 kpk wniosku zgłoszonego w akcie oskarżenia o przeprowadzenie dowodu z jego zeznań nie znajdowało umocowania w powyższym przepisie, tym bardziej, że ziściły się jednocześnie przesłanki do ujawnienia jego zeznań z postępowania przygotowawczego w trybie art. 391 § 1 kpk lub w trybie art. 405 § 2 kpk. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że na etapie postępowania jurysdykcyjnego, P. T. (1) został zawiadomiony o pierwszych czterech terminach rozprawy wyznaczonych na dzień 29.11.2022r., 24.1.2023r, 7.03.2023r. i 20.04.2023r., kontraktował się z sądem drogą elektroniczną usprawiedliwiając swoją nieobecność, pomimo pouczenia o treści art. 182 § 1 kpk nie złożył oświadczenia o skorzystaniu z prawa odmowy składania zeznań, a poinformował natomiast, że przebywa za granicą ale „(...) jeśli będzie trzeba przyjechać na sprawę przyjadę (...)”. Dopiero od połowy marca 2023r. zaprzestał odpowiadać na wysyłane mu wiadomości i odbierać telefon. Sąd wyznaczył

jeszcze dwa terminy rozprawy i w dniu 13 czerwca 2023r. na podstawie art. 170 § 1 pkt 4 kpk oddalił wniosek dowodowy zawarty w akcie oskarżenia o przeprowadzenie dowodu z zeznań tegoż świadka i wydał wyrok. O ile sąd orzekający do dnia wyrokowania podjął należyte starania aby ustalić miejsce pobytu P. T. (1), doręczyć mu wezwanie i spowodować jego stawiennictwo na rozprawę, o tyle nie sposób jednocześnie uznać, że okres 3 miesięcy od ostatniego kontaktu ze świadkiem do dnia wydania wyroku był na tyle długi, aby już wówczas sięgnąć po rozwiązanie procesowe przewidziane w art. 170 § 1 pkt 4 kpk, nawet gdyby było dopuszczalne zastosowanie tejże normy w analizowanej sytuacji procesowej. Sytuacja ta nie ma bowiem charakteru długotrwałego i zaistniała dopiero na etapie postępowania jurysdykcyjnego. Ponadto sąd nie skorzystał jeszcze z możliwości ustalenia aktualnego adresu P. T. (1), czy też okresu ewentualnego powrotu do kraju (np. z okazji świąt) w miejscu jego ostatniego zameldowania, które jednocześnie jest miejscem zamieszkania jego rodziców. Jak wynika z zeznań ojca świadka - A. T. ma on dobre relacje z synem i pozostaje z nim w kontakcie.

Po wtóre, sąd orzekający dopuścił się naruszenia art. 170 § 1 pkt 4 kpk przede wszystkim dlatego, że nawet przy wystąpieniu przesłanek określonych w tym przepisie i po wyczerpaniu wszelkich dostępnych czynności mających na celu odebranie zeznań od świadka, uprawniony byłby jedynie do oddalenia wniosku o bezpośrednie przesłuchanie P. T. (1) na rozprawie, a nie w całości, skoro świadek złożył zeznania na etapie dochodzenia i

podlegały one odczytaniu w trybie art. 391 § 1 kpk lub ujawnieniu na podstawie art. 405 § 2 kpk. Godzi się przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 391 § 1 kpk jeżeli świadek m.in. przebywa za granicą lub nie można mu było doręczyć wezwania wolno odczytywać w odpowiednim zakresie protokoły złożonych poprzednio przez niego zeznań w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem w tej lub innej sprawie albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem wyrażonym w orzecznictwie sądów i poglądach doktryny artykuł 391 § 1 k.p.k. daje sądowi pełne i bezwarunkowe uprawnienie do odczytania zeznań świadka w razie zaistnienia sytuacji określonych w dyspozycji tego przepisu. Sytuacją taką jest m.in. przebywanie świadka za granicą lub niemożność doręczenia mu wezwania na rozprawę. Przywołać także należy powszechnie aprobowane stanowisko wyrażone w orzecznictwie, iż warunkiem ujawnienia protokołu nie jest osiągnięcie skutku w postaci doręczenia wezwania, lecz podjęcie wszystkich wymaganych i możliwych do spełnienia (czyli "realnych") czynności zmierzających do tego celu. W przypadku gdy aktualne miejsce pobytu świadka nie jest znane, obowiązkiem sądu jest podjęcie wszelkich możliwych czynności, aby je ustalić. Gdy jednak będzie to niemożliwe, to doręczenie wezwania na rozprawę staje się nierealne. Zachodzi wówczas sytuacja przewidziana w art. 391 § 1 k.p.k. - świadkowi nie można było doręczyć wezwania - uzasadniająca dopuszczalność odczytania protokołów zeznań złożonych poprzednio przez niego w postępowaniu przygotowawczym. Ponadto wolno odczytać na

rozprawie zeznania świadka - osoby najbliższej - złożone w dochodzeniu lub śledztwie, jeżeli nie stawiał się on na rozprawę z powodów dopuszczających odczytanie jego zeznań i nie nadesłał do sądu oświadczenia, że nie chce zeznawać. Tylko pozytywne oświadczenie świadka, że chce skorzystać z prawa odmowy zeznań, pociąga za sobą niemożność odczytania poprzedniego zeznania, natomiast samo uprawnienie do złożenia takiego oświadczenia tego nie czyni. W konsekwencji przyjmuje się, że art. 186 § 1 k.p.k. nie nakłada na sąd obowiązku uzyskania od świadka - osoby najbliższej - oświadczenia, czy chce składać zeznanie. Przepis art. 186 § 1 k.p.k. nie może być zatem traktowany jako przepis szczególny, ograniczający stosowanie przepisu art. 391 § 1 k.p.k. Przy odmiennym stanowisku nie byłoby możliwe odczytanie zeznań świadka określonego w art. 182 § 1 k.k., jeżeli zmarł on przed rozprawą. Przeciwny pogląd - dopuszczający odczytanie zeznań zmarłego świadka - wyrażony w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 września 1970 r., VI KZP 25/70 (OSNKW 1970, z. 11 poz. 135) jest powszechnie aprobowany. Uprawnieniu świadka wynikającemu z art. 186 § 1 k.p.k. odpowiada ciężący na sądzie obowiązek podjęcia należytych starań, aby świadek stawiał się na rozprawę lub przynajmniej został o niej powiadomiony. Obowiązek ten nie sięga jednak tak daleko, by w przypadku niestawiennictwa, tylko skuteczne zawiadomienie świadka o rozprawie dawało podstawę do odczytania jego zeznania. Brak powiadomienia o rozprawie, na której świadek miałby złożyć zeznania, nie uniemożliwia złożenia oświadczenia, o jakim mowa w

art. 186 § 1 k.p.k. Nieodzownym warunkiem odczytania zeznań złożonych przez świadka w postępowaniu przygotowawczym jest to, by świadek został uprzedzony o przysługującym mu prawie odmowy zeznań (art. 191 § 2 k.p.k. w zw. z art. 182 k.p.k.). Jeżeli po złożeniu zeznań świadek zmieni miejsce pobytu w taki sposób, że doręczenie mu wezwania będzie niemożliwe, a ponadto zmieni decyzję w kwestii skorzystania z prawa odmowy zeznań, to oczywista dla niego powinna być konieczność powiadomienia o tym organu, przed którym złożył zeznanie. W takiej sytuacji oczekiwanie przez świadka na otrzymanie wezwania na rozprawę byłoby działaniem pozbawionym sensu. Rozwiązanie przyjęte w art. 182 § 1 k.p.k. i art. 186 § 1 k.p.k. stanowi wyłom w dążności do realizacji zasady prawdy materialnej na rzecz ochrony interesów świadka, w szczególności więzów rodzinnych łączących go z oskarżonym, dla którego jest osobą najbliższą. Reasumując, protokoły zeznań złożonych w postępowaniu przygotowawczym przez świadka określonego w art. 182 § 1 k.p.k. mogą być odczytane na rozprawie na podstawie art. 391 § 1 k.p.k., jeżeli świadkowi nie można doręczyć wezwania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r. II KKN 314/01). Wskazać dodatkowo należy, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w szeregu orzeczeniach, a które sąd odwoławczy podziela, już sam fakt długotrwałego przebywania świadka za granicą uprawnia do skorzystania z dyspozycji art. 391 § 1 k.p.k. i odczytania jego zeznań bez względu na ich wagę dla prowadzonego postępowania (por. wyrok SN z dnia 17.11.1993r., OSNKW 1994, nr 1-2, poz. 13;

postanowienie SN z dnia 2.6.2011r., V KK 410/10, Lex nr 848187, postanowienie z dnia 6.4.2006r., IV KK 7/06, OSN 2006, z. 6, poz. 60, lex nr 182800). Podobny pogląd reprezentowany jest w judykatach sądów powszechnych (np. wyrok SA w Krakowie z dnia 7.7.2011r., II AKa 119/11, Lex nr 1099567, z dnia 19.11.2002r., II AKa 307/02, KZS 2003, z.1 poz. 24; z dnia 22.11.2006r., II AKa 168/06, KZS 2007, z. 1, poz. 49). W praktyce orzeczniczej wskazuje się jednak, że przepis art. 391 § 1 kpk należy jednak wyklądać celowościowo i przeszkoda, która powoduje odejście od zasady bezpośredniości powinna być realna, dość trwale istniejąca i rzeczywiście uniemożliwiająca przybycie świadka (por. postanowienie SN z dnia 2.6.2011r., V KK 410/10, Lex nr 848187). Z całą mocą należy podkreślić, że odtworzony w trybie art. 391 § 1 i § 2 kpk dowód ma status procesowy pełnowartościowego dowodu, nie gorszego od innych, choć trudnego w ocenie z powodu niemożności rozwinięcia wiedzy o dowodzie w bezpośrednim przesłuchaniu i obserwacji zachowania świadka, także w relacji do stron, ich pytań (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 18.7.2013r., II AKa 214/13). Wartość dowodu z zeznań świadka, który nie został bezpośrednio przesłuchany przed sądem, z uwagi na to, iż nie można było do niego dotrzeć, musi być weryfikowana w konfrontacji, jeśli nie innymi dowodami (dokumentami czy zeznaniami świadków), to logiką zdarzeń, nie pozostawiającą wątpliwości co do wiarygodności zeznań tegoż świadka. Ujawnienie na rozprawie zeznań świadków złożonych w toku postępowania przygotowawczego nie jest wyrazem preferowania

materiału dowodowego zebranego w śledztwie czy dochodzeniu i nie stanowi naruszenia zasady bezpośredniości, w określonych bowiem przepisami procesowymi sytuacjach (m.in. w art. 391 § 1 i § 2 kpk), jest to wręcz obowiązkiem wynikającym z podstawowego celu procesu karnego, jakim jest ustalenie prawdy (por. SN II KR 20/76, OSNKW 1976, nr 9, poz. 116; SN IV KR 1Q9/75. LEX nr 21678).

Z kolei w myśl przepisu art. 405 § 2 kpk zostają ujawnione protokoły i dokumenty podlegające odczytaniu na rozprawie, które nie zostały odczytane, a więc te, które podlegały odczytaniu na rozprawie, czyli zostały już dopuszczone. Zaliczenie protokołów i dokumentów jest ograniczone do tych, które na podstawie innych przepisów podlegają odczytaniu na rozprawie, ale tego nie uczyniono. Chodzi o protokoły i dokumenty określone w przepisach wymienionych w art. 394a, tj. art. 389 § 1 i 3, art. 391 § 1 i 2, art. 392 § 1, art. 393, 393a i 394, a także w art. 377 § 4 kpk. Ponadto z art. 405 § 3 kpk wyraźnie wynika, że chodzi o dowody dopuszczone. Co do protokołów i dokumentów wskazanych przez oskarżyciela w akcie oskarżenia, wniosek taki wynika z tego, że nie podlegają ujawnieniu w tym trybie te, co do których sąd oddalił wniosek dowodowy (pkt 1 in fine), a w zakresie wskazanym we wniosku dowodowym strony podlegają zaliczeniu pod warunkiem, że wniosek został uwzględniony (pkt 2 in fine) oraz zostały dopuszczone przez sąd z urzędu (pkt 3).

Reasumując, sąd orzekający w przypadku niemożności

doreczenia wezwania świadkowi lub poczynienia ustalenia, że długotrwale przebywa on za granicą, zobligowany jest odczytać zeznania takiego świadka na podstawie trybie art. 391 § 1 kpk lub ujawnić je w trybie art. 405 § 2 kpk, a nie oddalać wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań tegoż świadka, a która to decyzja procesowa uniemożliwia jednocześnie ujawnienie protokołu zeznań w trybie art. 405 § 3 pkt 1 kpk).

Sąd odwoławczy nie podzielił jedynie stanowiska skarżących, iż sąd orzekający w przypadku przedłużającej się przeszkody w bezpośrednim przesłuchaniu świadka P. T. (1) powinien zawiesić postępowanie z tegoż powodu. Tego rodzaju decyzja sądu o zawieszeniu postępowania z powyższej przyczyny nie tylko podlegałaby kontroli instancyjnej, ale także mogłaby być sprzeczna ze stanowiskiem ETPC wyrażonym w analogicznych sytuacjach. Tytułem przykładu należy powołać wyrok ETPC z dnia 17 kwietnia 2013r. nr 43609/07, w którym „nie przychylił się do argumentów skarżącego, iż sąd pierwszej instancji powinien był odroczyć rozprawę do momentu, kiedy mógł przesłuchać J.H” (świadek ten ukrywał w USA, nie ustalono jego miejsca pobytu) i jednocześnie wskazał, że „decyzja sądu pierwszej instancji w przedmiocie odczytania zeznań J.H. opierała się na art. 391 § 1 i § 2 kpk, która zezwalała na takie postępowanie wówczas gdy świadek przebywał na stałe zagranicą. Należy uznać, iż decyzja ta była uzasadniona w okolicznościach sprawy”. Zauważyć także należy, że zawieszenie postępowania z powodu niemożności ustalenia miejsca pobytu świadka i

spowodowania jego stawiennictwa na rozprawę mogłoby doprowadzić do naruszenia uprawnień strony zagwarantowanych w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a także stanowić podstawę skutecznego wywiedzenia skargi na przewlekłość postępowania. Zgodnie bowiem z treścią art. 45 ust. 1 Konstytucji RP każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły Sąd. Nakaz rozstrzygnięcia sprawy karnej w rozsądnym terminie stanowi także element prawa do rzetelnego procesu sądowego w świetle art. 14 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Wyżej wymieniona zasada znalazła również odzwierciedlenie w przepisie art. 2 § 1 pkt. 4 kpk. W tym miejscu przytoczyć należy także stanowisko Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, zgodnie z którym oceniając, czy postępowanie przeprowadzone zostało w rozsądnym terminie, trzeba wziąć pod uwagę całe postępowanie, łącznie ze stadium śledztwa (wyr. ETPC z 24.11.1993 r. w sprawie *Imbrioscia v. Szwajcarii*, A tom 275), z procedurami odwoławczymi (zob. wyr. ETPC z 15.7.1981 r. w sprawie *Eckle v. Niemcom*, A tom 151; wyr. ETPC z 5.10.1999 r. w sprawie *Donsimoni v. Francji*, Nr skargi 36754/97 oraz wyr. ETPC z 21.9.2000 r. w sprawie *Howarth v. Wlk. Brytanii*, Nr skargi 38081/97) oraz kasacyjnymi, jeśli ostatecznie rozstrzyga się w nich o oskarżeniu w sprawie karnej (wyr. ETPC z 27.3.1998 r. w sprawie *J.J. v. Holandii*, RJD 1998-II).

Reasumując, sąd meriti dopuścił się naruszenia wskazanych przepisów postępowania, a ponadto dokonując analizy zgromadzonego materiału, nie odniósł się w żaden sposób do tak ważkich okoliczności i dowodów, które w istocie podważają przyjęte założenia, stanowiące kanwę rozstrzygnięcia uniewinniającego. Konsekwencją nie rozważenia przez Sąd I instancji powyższych okoliczności jest oczywista wadliwość przyjętej przez sąd orzekający zasadniczej tezy, że wyjaśnienia oskarżonej J. P. (1) sprowadzające się do prostego zanegowania swojego sprawstwa zasługują na wiarygodność albowiem „(...) Brak jest bowiem dowodu przeciwnego, wskazującego, że J. P. (1) dopuściła się popełnienia zarzucanego jej czynu. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie wykazał, że zaboru pieniędzy należących P. T. (1) dokonała oskarżona (...), (...) W niniejszej sprawie brak jest jakiegokolwiek dowodu świadczącego o popełnieniu zarzucanego przestępstwa przez J. P. (1) (...), (...) Konkludując, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarczył podstaw do uznania, że J. P. (1) dopuściła się czynu z art. 278 § 1 kk. Oskarżona nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu, a ponadto jak wynika z zeznań świadków przez cały czas negowała dokonanie kradzieży. Nikomu nie powiedziała, że dokonała zaboru pieniędzy należących do M. T. (2). Również jej zachowanie po opuszczeniu nieruchomości pokrzywdzonego nie świadczyło o tym, że dysponowała większą gotówką, na co wskazywał A. T.. Żaden ze słuchanych w sprawie świadków nie miał wiedzy, kto dokonał kradzieży pieniędzy

należących do M. T. (1). Reasumując, nie sposób w niniejszej sprawie przypisać J. P. (1) znamion przestępstwa z art. 278 § 1 kk mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał. W związku z tym, Sąd uniewinnił oskarżoną od zarzucanego jej czynu(...)", a który to wniosek zadecydował o uwolnieniu oskarżonej od odpowiedzialności karnej za zarzucany jej czyn.

Wobec wskazanych wad i niedostatków zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz z uwagi na niedokonanie oceny całokształtu ujawnionych dowodów, jako przedwczesna jawi się zatem skonstruowana przez sąd meriti teza, iż oskarżona nie dopuściła się popełnienia zarzucanego jej czynu.

Nie przesądzając ostatecznej oceny i znaczenia dla końącego orzeczenia pominiętych przez sąd dowodów i aspektów sprawy, należy stwierdzić, że sąd zobligowany był jednak uwzględnić je w całości w swych rozważaniach i we wzajemnym powiązaniu, a który to obowiązek wynika z treści art. 410 k.p.k. Zgodnie z cytowanym przepisem podstawę wyroku stanowi całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy sądowej, zaś pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie w kwestii winy stanowi oczywistą obrazę tego przepisu (por. OSN PG 1977, nr 7-8, poz. 62).

W tym miejscu należy przytoczyć ugruntowane stanowisko wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym przekonanie sądu orzekającego o wiarygodności jednych dowodów (ich części) i niewiarygodności innych (w pozostałej części) pozostaje pod

ochroną przepisu art. 7 kpk jeżeli jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 kpk) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy, stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego oraz jest wyczerpujące i logiczne - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego a także umotywowane w uzasadnieniu wyroku (por. wyrok SN z 22.02.96r, Prok. I Pr. 1996/10/10). Ustalenia faktyczne wyroku tylko wtedy nie wykraczają poza ramy swobodnej oceny gdy poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej czy logicznej, zgodna jest ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego prowadzi do sędziowskiego przekonania, odzwierciedleniem którego powinno być uzasadnione orzeczenie. Temu jednak zadaniu, jak wyżej wykazano, Sąd I instancji nie sprostował.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy, jak to słusznie podkreślił skarżący, nie wyjaśnił wszystkich istotnych okoliczności, a w szczególności nie dokonał kompleksowej oceny materiału oraz pominął szereg faktów i okoliczności, nie zajmując wobec nich rzeczowego stanowiska.

Tym samym lakoniczne oceny zawarte w pisemnych motywach orzeczenia, są ocenami dowolnymi zaś niepełna i nie dość wnikliwa analiza dowodów sprawia, że słusznymi stają się zarzuty zawarte w środkach odwoławczych, dotyczące

sprzeczności ustaleń z zebranych w sprawie materiałem dowodowym.

Zaniechanie i nie wyjaśnienie zaprezentowanych powyżej okoliczności, pomimo, że były one istotne dla prawidłowego ustalenia stanu faktycznego i zakresu odpowiedzialności karnej oskarżonej J. P. (1), stanowiło uchybienie, które skutkować musiało uchYLENIEM wyroku w całości i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi i instancji. Niedopuszczalne jest bowiem pominięcie istotnych okoliczności, lecz konieczne jest zawsze ustalenie zależności każdego z dowodów w całości lub konkretnym fragmencie od poszczególnych okoliczności faktycznych, które w sprawie wymagają udowodnienia i uzasadnienia. (por. SN II KKN 159/96, Prok. i Pr. 1998/2/7 I KR 120/84, OSNPG 1984/12/115). Brak takiego wyjaśnienia czy oceny uniemożliwia, bowiem odparcie zarzutu przekroczenia przez sąd granic swobodnej oceny dowodów, a pominięcie przez Sąd Rejonowy w pisemnych motywach wyroku dowodów dotyczących istotnych okoliczności w sprawie i nie zajęcie stanowiska wobec wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie, daje podstawę do postawienia sądowi słusznego zarzutu sprzeczności ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Właściwa i wnikliwa ocena całokształtu okoliczności istotnie wpłynęłaby na zakres odpowiedzialności oskarżonej lub też dostarczyłaby argumentów dyskwalifikujących zarzuty podniesione przez skarżących w apelacjach.

<p>W konsekwencji zaaprobować należy postawioną przez autorów apelacji tezę, że sąd orzekający przedwcześnie uwolnił oskarżoną od odpowiedzialności za zarzucany jej czyn, stwierdzając że nie dysponuje wiarygodnymi dowodami na potwierdzenie jej winy, a jednocześnie pominął inne dowody i okoliczności, które podważały wyprowadzone wnioski.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Stwierdzenia przez sąd odwoławczy zarzucanych w apelacjach prokuratora i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego uchybień określonych w art. 438 pkt 2 i 3 kpk, obligowało do uwzględnienia wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.</p>		

<p>OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	<p>PODLEGAJĄCE</p>
<p>1.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	

5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	

4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
<p>Wobec wskazanych wad i niedostatków oceny dowodów i ustaleń oraz rozważań sądu orzekającego, zaprezentowanych w pisemnych motywach wyroku, jako nieuprawniony jawi się zatem skonstruowany przez sąd meriti wniosek, iż brak jest dowodów wskazujących na sprawstwo oskarżonej w popełnieniu zarzucanego jej czynu.</p> <p>Nie przesądzając ostatecznej oceny i znaczenia, pominiętych przez sąd, dowodów i aspektów sprawy dla kończącego orzeczenia, należy stwierdzić, że sąd zobligowany był jednak uwzględnić je w całości w swych rozważaniach, a który to obowiązek wynika z treści art. 410 k.p.k. Zgodnie z cytowanym przepisem podstawę wyroku stanowi całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy sądowej, zaś pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie w kwestii winy stanowi oczywistą obrazę tego przepisu (por. OSN PG 1977, nr 7-8, poz. 62).</p> <p>W tym miejscu należy przytoczyć ugruntowane stanowisko wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym przekonanie sądu orzekającego o wiarygodności jednych dowodów (ich części) i niewiarygodności innych (w pozostałej części) pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 kpk jeżeli jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 kpk) i to w</p>		

sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy, stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego oraz jest wyczerpujące i logiczne - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego a także umotywowane w uzasadnieniu wyroku (por. wyrok SN z 22.02.96r, Prok. I Pr. 1996/10/10). Ustalenia faktyczne wyroku tylko wtedy nie wykraczają poza ramy swobodnej oceny gdy poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej czy logicznej, zgodna jest ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego prowadzi do sędziowskiego przekonania, odzwierciedleniem którego powinno być uzasadnione orzeczenie. Temu jednak zadaniu, jak wyżej wykazano, Sąd I instancji nie sprostował.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy, jak to słusznie podkreślili skarżący, uchybiając przepisom art. 7 kpk, art. 170 § 1 pkt 4 kpk i art. 410 kpk dokonał dowolnej a nie swobodnej oceny zgromadzonych dowodów, nie uwzględnił i nie wyjaśnił wszystkich istotnych okoliczności sprawy, nie przeprowadził kompleksowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, a w konsekwencji dokonał błędnych ustaleń stanu faktycznego, skutkujących uwolnieniem oskarżonej J. P. (1) od zarzucanego jej czynu, a także pominął szereg faktów i dowodów, nie zajmując wobec nich rzeczowego stanowiska.

Tym samym niepełne i lakoniczne oceny zawarte w pisemnych motywach orzeczenia, są ocenami

dowolnymi zaś niepełna i nie dość wnikliwa analiza dowodów sprawia, że słusznymi stają się zarzuty zawarte w środkach odwoławczych dotyczące sprzeczności ustaleń z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Dokonanie dowolnych ustaleń oraz nieuwzględnienie wskazanych w apelacji prokuratora i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego dowodów i okoliczności, pomimo, że były one istotne dla prawidłowego ustalenia stanu faktycznego i zakresu odpowiedzialności karnej oskarżonej J. P. (1), stanowiło uchybienie, które skutkować musiało uchYLENIEM wyroku w całości i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi i instancji.

Niedopuszczalne jest bowiem pominięcie istotnych dowodów i okoliczności, lecz konieczne jest zawsze ustalenie zależności każdego z dowodów w całości lub konkretnym fragmencie od poszczególnych okoliczności faktycznych, które w sprawie wymagają udowodnienia i uzasadnienia. (por. SN II KKN 159/96, Prok. i Pr. 1998/2/7 I KR 120/84, OSNPG 1984/12/115). Brak takiego wyjaśnienia czy oceny uniemożliwia, bowiem odparcie zarzutu przekroczenia przez sąd granic swobodnej oceny dowodów, a pominięcie przez Sąd Rejonowy w pisemnych motywach wyroku dowodów dotyczących istotnych okoliczności w sprawie i nie zajęcie stanowiska wobec wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie, daje podstawę do postawienia sądowi słusznego zarzutu sprzeczności ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Właściwa

i wnikliwa ocena całokształtu okoliczności istotnie wpłynęłaby na zakres odpowiedzialności oskarżonej lub też dostarczyłaby argumentów dyskwalifikujących zarzuty podniesione przez skarżących w apelacjach

W konsekwencji zaaprobować należy postawioną przez autorów apelacji tezę, że sąd orzekający przedwcześnie uwolnił oskarżoną od odpowiedzialności za zarzucany jej czyn, stwierdzając że nie dysponuje wiarygodnymi dowodami na potwierdzenie jej winy, a jednocześnie pominął inne dowody i okoliczności, które podważały wyprowadzone wnioski.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 2 k.p.k w zw. z art. 454 § 1 kpk., uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 437 § 2 kpk uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 kpk, art. 454 § 1 k.p.k. lub jeżeli konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. W myśl natomiast przywołanego art. 454 § 1 kpk sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub w co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie. Przepis ten statuuje tzw. reguły *ne peius*, które odnoszą się tylko do apelacji. Ograniczają one reformatoryjne orzekanie sądu odwoławczego w wypadku wniesienia zasadnej apelacji na niekorzyść oskarżonego, a taka sytuacja procesowa zaistniała

w poddanej kontroli sprawie. W konsekwencji sąd odwoławczy nie może zmienić zaskarżonego wyroku na niekorzyść oskarżonej. Z uwagi na te reguły musi go uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, gdyż dopiero ten sąd może wydać rozstrzygnięcia wskazane w art. 454 § 1 kpk.

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania

Po przekazaniu sprawy Sąd Rejonowy winien ponownie przeprowadzić postępowanie dowodowe w pełnym zakresie, w tym należy:

- podjąć ponownie wszelkie możliwe czynności mające na celu ustalenie miejsca pobytu świadka P. T. (2) i doręczenie mu wezwania na rozprawę (za pośrednictwem operatora pocztowego, policji z ustaleniem miejsca pobytu; na podany adres poczty elektronicznej, na znany numer telefonu) oraz spowodowanie jego stawiennictwa na rozprawę celem złożenia zeznań, chyba że w sytuacji gdyby pozostawał on w stałym pożyciu z J. P. (1) złoży on, choćby pisemnie, oświadczenie o skorzystaniu z przysługującego mu prawa do odmowy składania zeznań – art. 182 § 1 kpk);

- w przypadku wyczerpania wszelkich dopuszczalnych możliwości ustalenia miejsca pobytu P. T. (1) i doręczenia mu wezwania na rozprawę lub ustalenia, iż stale przebywa on za granicą, odczytać zeznania tegoż świadka złożone na etapie postępowania przygotowawczego w trybie art.

391 § 1 kpk i dokonać ich oceny w powiązaniu z całokształtem zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, chyba że złoży on, choćby pisemnie, oświadczenie o skorzystaniu z przysługującego mu prawa do odmowy składania zeznań – art. 182 § 1 kpk;

- ponownie przesłuchać w charakterze świadka D. P. (2), w tym odnośnie podawanej przez J. P. (1) okoliczności, iż dysponowała ona większą gotówką pozwalającą jej na zapłatę za kurs taksówką aż do Ł. oraz odnośnie łącznej wartości zakupionych przez J. P. (1) towarów (woda i okulary) i dokonać analizy tegoż dowodu we wzajemnym powiązaniu z zeznaniami G. T., który zeznał, iż P. T. (1) przekazał mu, że J. P. (2) wyjeżdżając w dniu 4 maja 2022r. z jego domu miała tylko 10 zł. swoich pieniędzy;

- przeprowadzić ewentualne inne dowody, jeżeli taka potrzeba wyłoni się przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Rzeczą Sądu I instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy będzie zatem dokonanie rzetelnych ustaleń faktycznych, opartych na całokształcie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a następnie przeprowadzenie gruntownej analizy i dokonanie wyboru prezentowanych wersji zdarzenia, ocenionych w sposób zgodny z regułami procedowania, logiką i doświadczeniem życiowym, a nadto w przypadku takiej konieczności sporządzenie przekonującego uzasadnienia swego stanowiska, w sposób wolny od uproszczeń i uwzględniający cały materiał dowodowy, zgodnie z wymogami art. 424 kpk.

<p>By temu zadaniu sprostac Sąd winien dążyć do wyjaśnienia wszelkich niejasności występujących w materiale dowodowym, a jednocześnie wykorzystać zarówno niniejsze uwagi, jak i te zawarte w apelacjach.</p> <p>Dopiero po ponownym przeprowadzeniu postępowania dowodowego z uwzględnieniem powyższych zaleceń Sąd I instancji zobowiązany będzie orzec o winie oskarżonej J. P. (1) bądź rozstrzygnąć o braku podstaw do pociągnięcia jej do odpowiedzialności karnej, na podstawie całokształtu okoliczności prawidłowo ujawnionych na rozprawie głównej.</p>		
<p>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</p>		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
<p>Koszty Procesu</p>		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	<p>Z uwagi na wydanie wyroku kasatoryjnego, Sąd Okręgowy na obecnym etapie nie rozstrzygnął w kwestii kosztów na rzecz obrońcy z tytułu pomocy prawnej udzielonej oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym albowiem zgodnie z treścią art. 626 § 1 kpk rozstrzygnięcie w tym zakresie zostanie zawarte w orzeczeniu kończącym postępowanie, z uwzględnieniem należnej opłaty i poniesionych wydatków związanych udziałem adwokata w rozprawie przed sądem odwoławczym w dniu 20 października 2023r.</p> <p>Z uwagi na wydanie wyroku kasatoryjnego, Sąd Okręgowy na obecnym etapie nie rozpoznał także wniosku zawartego w apelacji pełnomocnika o</p>

zasądzenie od oskarżonej na rzecz oskarżyciela posiłkowego kosztów zastępstwa procesowego, a uwzględnienie którego to żądania zależne jest dodatkowo od rodzaju rozstrzygnięcia kończącego postępowanie.

PODPIS